

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 182 (XXVI) — Nr. 497

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 3 iulie 2014

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 207 din 8 aprilie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3, art. 4 teza a doua raportat la art. 33, precum și ale art. 33 și art. 35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România	2–5
Decizia nr. 209 din 8 aprilie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza a doua raportat la art. 33, precum și ale art. 31—35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România	6–10
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI	
230. — Decizie privind aplicarea mobilității doamnei Elena Petrașcu din funcția publică de secretar general în cadrul Ministerului Transporturilor în funcția publică de secretar general adjunct în cadrul Ministerului Transporturilor	11
231. — Decizie privind exercitarea, cu caracter temporar, prin detașare, de către domnul Mircea Jorj a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general în cadrul Ministerului Transporturilor	11
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 9 din 2 iunie 2014 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)	12–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 207**

din 8 aprilie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3, art. 4 teza a doua raportat la art. 33, precum și ale art. 33 și art. 35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent

Cu participarea, în ședința publică din data de 13 martie 2014, a reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 3, art. 4, art. 33 și ale art. 35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Muradian Varujan și Muradian Silvia în Dosarul nr. 24.056/3/2012 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă și care constituie obiectul Dosarului nr. 539D/2013 al Curții Constituționale.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 13 martie 2014, în prezența reprezentantului Ministerului Public, când Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 57 și ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, a amânat pronunțarea pentru data de 1 aprilie 2014, așa cum rezultă din încheierea din ședința de la acea dată. Ulterior, în temeiul art. 57 și art. 58 alin. (3) din aceeași lege, Curtea a dispus amânarea pronunțării pentru data de 8 aprilie 2014, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 27 iunie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 24.056/3/2012, **Tribunalul București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3, art. 4, art. 33 și ale art. 35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România**, excepție ridicată de Muradian Varujan și Muradian Silvia într-o cauză civilă având ca obiect soluționarea pe fond a unei notificări formulate în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** astfel cum rezultă din cuprinsul încheierii de sesizare și în lipsa unui înscris distinct care să conțină argumentarea pretinsei neconstituționalități a textelor de lege examinate, se deduce faptul că autorii excepției au invocat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3, art. 4, art. 33 și ale

art. 35 din Legea nr. 165/2013 „pe motiv că încalcă principiul neretroactivității legii și accesul liber la justiție”. Prin notele de ședință transmise la dosarul Curții Constituționale, aceștia au precizat că solicită admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 165/2013, prin înlăturarea sintagmei „cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor”, că „își mențin în totalitate motivele invocate în fața Tribunalului București — Secția a V-a civilă”, solicitând ca, la pronunțarea soluției, Curtea Constituțională „să aibă în vedere decizia sa pronunțată în data de 27 februarie 2014”.

5. **Tribunalul București — Secția a V-a civilă**, exprimându-și opinia asupra excepției de neconstituționalitate, apreciază că textele de lege criticate sunt constituționale.

6. În acest sens, se arată că dispozițiile legale examinate nu retroactivează, ci se aplică cauzelor aflate pe rolul instanțelor, nesoluționate la momentul apariției Legii nr. 165/2013. Nici accesul liber la justiție nu este încălcat, căci chiar art. 33 și art. 35 din lege prevăd posibilitatea persoanei îndreptățite de a se adresa justiției în cazul respingerii cererii sale de restituire, dar și în cazul în care unitatea deținătoare nu emite decizia/dispoziția motivată în termenul legal stabilit la art. 33, fiind astfel asigurat controlul judecătoresc asupra activității entității respective.

7. De asemenea, instanța de judecată are în vedere contextul adoptării Legii nr. 165/2013, și anume ca urmare a pronunțării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Hotărârii-pilot în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României* și a considerentelor pe care această instanță le-a reținut cu privire la necesitatea adoptării unor măsuri eficiente în materia restituirii, dar cu respectarea marjei de apreciere de care beneficiază autoritățile naționale în acest domeniu sensibil și cu implicații complexe.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Avocatul Poporului**, în punctul său de vedere, apreciază că dispozițiile art. 4, prin raportare la prevederile art. 33 din Legea nr. 165/2013 sunt neconstituționale, deoarece aduc atingere principiului neretroactivității, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție. În considerarea acestor norme, în cele mai multe cauze similare celei de față, instanțele judecătorești, în aplicarea art. 4 și art. 33 din Legea nr. 165/2013, au invocat, din oficiu, excepția prematurității cererilor și le-au respins ca prematur introduse, deși acestea au fost formulate sub imperiul Legii nr. 10/2001, deci anterior intrării în vigoare a noului act normativ în materie. Din momentul înregistrării notificării în condițiile legii, pentru fostul proprietar, titular al notificării, se naște dreptul de a redobândi în natură imobilul sau dreptul la despăgubiri, iar pentru unitatea deținătoare a imobilului se naște obligația de a emite, în termen de 60 de zile, decizia sau dispoziția de restituire

sau de propunere de acordare a despăgubirilor. Or, prin art. 33 din Legea nr. 165/2013, acest termen este modificat în sensul instituirii unor noi termene (de 12, 24 și 36 de luni) care curg de la data de 1 ianuarie 2014 în favoarea entităților notificate. Așa fiind, dispozițiile art. 4 și art. 33 din legea examinată au caracter retroactiv în ceea ce privește cauzele aflate pe rolul instanțelor de judecată la data intrării în vigoare a acesteia, întrucât acționează asupra fazei inițiale de constituire a situației juridice, modificând în mod esențial regimul juridic creat prin depunerea cererilor de chemare în judecată în termenul legal, cu încălcarea principiului *tempus regit actum*.

10. În plus, Avocatul Poporului apreciază că prevederile art. 4 raportat la art. 33 din Legea nr. 165/2013 aduc atingere și accesului liber la justiție, deoarece impun ca procesele aflate pe rolul instanțelor în curs de judecată să fie întrerupte, prin respingerea cererilor de chemare în judecată ca prematur introduse, ca urmare a invocării de către instanța judecătorească, din oficiu, a excepției de prematuritate.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctul de vedere al Avocatului Poporului, concluziile procurorului, notele scrise transmise de autorii excepției și dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum rezultă din încheierea de sesizare, îl reprezintă dispozițiile art. 3, art. 4, art. 33 și ale art. 35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, modificată și completată prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 21 decembrie 2013. Curtea constată că, în realitate, obiectul excepției îl constituie prevederile art. 3, art. 4 teza a doua raportat la art. 33, precum și ale art. 33 și ale art. 35 din Legea nr. 165/2013, texte care au următoarea redactare:

— Art. 3 reglementează semnificația juridică a următoarelor expresii și termeni: *cereri, persoana care se consideră îndreptățită, persoana îndreptățită, entitatea investită de lege, decizia entității investite de lege, restituirea în natură, grila notarială, investiții*.

— Art. 4 teza a doua: „Dispozițiile prezentei legi se aplică (...) cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor (...) la data intrării în vigoare a prezentei legi.”;

— Art. 33: „(1) Entitățile investite de lege au obligația de a soluționa cererile formulate potrivit Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi și de a emite decizie de admitere sau de respingere a acestora, după cum urmează:

a) în termen de 12 luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de până la 2.500 de cereri;

b) în termen de 24 de luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr cuprins între 2.500 și 5.000 de cereri;

c) în termen de 36 de luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de peste 5.000 de cereri.

(2) Termenele prevăzute la alin. (1) curg de la data de 1 ianuarie 2014.

(3) Entitățile investite de lege au obligația de a stabili numărul cererilor înregistrate și nesoluționate, de a afișa aceste date la sediul lor și de a le comunica Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților. Datele transmise de entitățile investite de lege vor fi centralizate și publicate pe pagina de internet a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(4) Cererile se analizează în ordinea înregistrării lor la entitățile prevăzute la alin. (1).”;

— Art. 35: „(1) Deciziile emise cu respectarea prevederilor art. 33 și 34 pot fi atacate de persoana care se consideră îndreptățită la secția civilă a tribunalului în a cărei circumscripție se află sediul entității, în termen de 30 de zile de la data comunicării.

(2) În cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute la art. 33 și 34, persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești prevăzute la alin. (1) în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1) și (2), instanța judecătorească se pronunță asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii în condițiile prezentei legi.

(4) Hotărârile judecătorești pronunțate potrivit alin. (3) sunt supuse numai apelului.

(5) Cererile sau acțiunile în justiție formulate în temeiul alin. (1) și (2) sunt scutite de taxa judiciară de timbru.”.

14. În susținerea excepției de neconstituționalitate sunt invocate normele constituționale ale art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, și ale art. 21 alin. (1)—(3) referitoare la accesul liber la justiție, dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

(1) **Admisibilitatea excepției de neconstituționalitate**

15. Litigiul în cadrul căruia a fost invocată excepția de neconstituționalitate are ca obiect soluționarea unei acțiuni de chemare în judecată, introdusă în anul 2012 în temeiul Legii nr. 10/2001, prin care autorii excepției de neconstituționalitate au solicitat instanței judecătorești ca, în principal, să oblige entitatea investită de lege (în speță municipiul București, prin primar general) la restituirea în natură a unui imobil, iar în subsidiar, la emiterea unei dispoziții prin care să propună acordarea de măsuri reparatorii prin echivalent bănesc asupra cererii cu care a fost notificată, în situația în care restituirea în natură nu mai este posibilă. La termenul de judecată la care instanța de judecată a sesizat, prin încheiere, Curtea Constituțională cu prezenta excepție de neconstituționalitate, aceasta a pus în discuție, din oficiu, excepția prematurității acțiunii în justiție, având în vedere aplicabilitatea dispozițiilor art. 3, 4, 33 și 35 din noua lege în materia finalizării procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România — Legea nr. 165/2013. Ulterior acestui termen de judecată, instanța judecătorească, în urma admiterii excepției prematurității invocate din oficiu, a respins acțiunea de chemare în judecată ca „devenită prematură”.

16. În legătură cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 165/2013, Curtea reține că textul legal criticat reglementează semnificația unor termeni și expresii utilizate în cuprinsul legii, iar potrivit consemnărilor din încheierea de sesizare, acestea ar fi contrare, în opinia autorilor

excepției, dispozițiilor art. 15 alin. (2) și ale art. 21 alin. (1)—(3) din Constituție. În lipsa unei argumentații care să explice aceste aprecieri, și având în vedere și specificul litigiului dedus judecătii, raportat la obiectul excepției, Curtea constată că nu poate deduce în mod logic și rezonabil o relație de contrarietate dintre textul legal criticat și temeiurile fundamentale invocate (în sensul celor arătate prin Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012). În consecință, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 165/2013 se justifică a fi respinsă ca inadmisibilă.

17. Cu referire la dispozițiile art. 35 din Legea nr. 165/2013 — de asemenea criticate — Curtea observă că acestea trebuie analizate prin prisma incidenței lor în cauza dedusă soluționării instanței judecătorești. Aceasta deoarece, conform art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia*”. Or, „legătura cu soluționarea cauzei” presupune atât aplicabilitatea textului criticat în cauza dedusă judecătii, cât și necesitatea invocării excepției de neconstituționalitate în scopul restabilirii stării de legalitate, condiții ce trebuie întrunite cumulativ, pentru a fi satisfăcute exigențele pe care le impun dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 în privința pertinentei excepției de neconstituționalitate în desfășurarea procesului.

18. În acest sens, Curtea reține, pe de o parte, că dispozițiile art. 35 din Legea nr. 165/2013 reglementează căile de atac împotriva deciziilor emise cu respectarea prevederilor art. 33 și ale art. 34 din aceeași lege, sau a refuzului entității investite de lege de a emite această decizie; pe de altă parte, obiectul litigiului în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate privește soluționarea pe fond a unei notificări formulate în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, acțiune judiciară formulată de autorii excepției ca urmare a refuzului nejustificat al autorității investite de lege de a răspunde notificării.

19. Având în vedere reglementările criticate, raportate la obiectul cauzei în cadrul căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că acestea nu au legătură cu soluționarea cauzei în sensul dispozițiilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 35 din Legea nr. 165/2013 urmând să fie respinsă ca inadmisibilă.

20. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportat la art. 33 din Legea nr. 165/2013, Curtea constată că aceasta urmează să fie respinsă ca devenită inadmisibilă, în temeiul prevederilor art. 29 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992, din interpretarea coroborată a cărora rezultă că este inadmisibilă o excepție de neconstituționalitate al cărei obiect îl constituie prevederi constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale.

21. Astfel, prin Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014*, încă nepublicată la data pronunțării prezentei decizii, Curtea, constatând, pentru argumentele acolo arătate, că aceste prevederi încalcă atât principiul neretroactivității legii, cât și dreptul de acces liber la justiție, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 4 teza

a doua din Legea nr. 165/2013 sunt constituționale în măsura în care termenele prevăzute la art. 33 din lege nu se aplică și cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii.

22. Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014 urmează să își producă efectele juridice pentru viitor, de la momentul publicării sale în Monitorul Oficial al României, Partea I, inclusiv în cauza *pendinte* în cadrul căreia s-a ridicat prezenta excepție de neconstituționalitate, având în vedere că prin această decizie a fost stabilită în mod definitiv și general obligatoriu modalitatea de interpretare *constituțională* a textului ce constituie obiectul excepției. Totodată, întrucât deciziile Curții sunt general obligatorii și produc efecte numai pentru viitor, potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție, se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept și au putere de lucru judecat, care se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta.

23. Prin urmare, de la același moment al publicării deciziei de admitere a Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I, instanțele judecătorești vor interpreta și aplica dispozițiile art. 4 teza a doua raportat la art. 33 din Legea nr. 165/2013 în acord cu această decizie a Curții în toate cauzele *pendinte* în care acestea sunt incidente, precum și în cauzele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data sus-menționată; în această ultimă ipoteză, dacă litigiul a fost soluționat, deciziile pronunțate de Curtea Constituțională constituie temei al revizurii potrivit art. 322 pct. 10 din Codul de procedură civilă din anul 1865 sau art. 509 pct. 11 din noul Cod de procedură civilă, după caz (a se vedea jurisprudența Curții Constituționale în acest sens, de exemplu, Decizia nr. 61 din 21 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 204 din 10 aprilie 2013, Decizia nr. 319 din 29 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 25 aprilie 2012, Decizia nr. 223 din 13 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 18 aprilie 2013, sau Decizia nr. 7 din 16 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 155 din 4 martie 2014).

24. Dată fiind identitatea dintre criticile cu privire la dispozițiile art. 4 teza a doua raportat la art. 33 din Legea nr. 165/2013, formulate în prezenta cauză, și motivele pentru care Curtea a pronunțat, la o dată ulterioară însă sesizării cu prezenta excepție, o decizie de admitere, sub rezervă de interpretare, rezultă că soluția ce se justifică, potrivit dispozițiilor legale indicate din Legea nr. 47/1992, dar și jurisprudenței sale în materie, este cea de respingere, ca devenită inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportat la art. 33 din Legea nr. 165/2013.

25. Deși în cauza de față Curtea va pronunța o soluție procedurală de respingere ca devenită inadmisibilă a excepției, se impune precizarea că, în temeiul deciziei de admitere mai sus menționate, prezenta decizie poate constitui motiv de revizuire, potrivit art. 322 pct. 10 din Codul de procedură civilă din anul 1865 sau art. 509 pct. 11 din noul Cod de procedură civilă, după caz, dacă litigiul a fost definitiv soluționat în timp ce excepția de neconstituționalitate se afla, spre soluționare, pe rolul Curții Constituționale, deoarece aceasta a fost ridicată anterior publicării Deciziei nr. 88 din 27 februarie 2014 în Monitorul Oficial al României, Partea I. În consecință, soluția procedurală în cauza de față nu împiedică ci, din contră, dă posibilitatea valorificării deciziei de admitere menționate în condițiile arătate.

* Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 16 aprilie 2014.

26. Având în vedere că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportat la art. 33, precum și ale art. 3 și 35 din Legea nr. 165/2013 nu îndeplinesc condițiile de admisibilitate ale excepției de neconstituționalitate, prevăzute de art. 29 din Legea nr. 47/1992, astfel cum s-a arătat mai sus, rezultă că instanța de contencios va examina pe fond doar excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 33 din legea menționată.

(2) Analiza pe fond a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 33 din Legea nr. 165/2013

27. Curtea observă că, în lipsa unei motivări scrise depuse de autorii excepției în sensul explicitării distincte a pretensei neconstituționalități a fiecăruia dintre textele de lege ce constituie obiectul excepției, acestea sunt considerate, la fel ca și celelalte texte criticate, a fi contrare prevederilor art. 15 alin. (2) și ale art. 21 alin. (1)—(3) din Constituție.

28. Dispozițiile art. 33 instituie termene între 12 și 36 de luni înăuntrul cărora entitățile prevăzute de lege au obligația soluționării cererilor formulate potrivit Legii nr. 10/2001, înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în sensul emiterii unei decizii de admitere sau de respingere a acestora. Curtea constată că prin Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014, mai sus menționată, a analizat conformitatea art. 33 față de imperativele prevederilor art. 15 alin. (2) și ale art. 21 alin. (1)—(3) din Constituție, cu referire la cauzele în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor judecătorești la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. În ce privește celelalte cauze, ce au fost sau urmează să fie înregistrate pe rolul instanțelor ulterioare acestui moment de referință, Curtea constată că nu se poate reține încălcarea principiului neretroactivității, dispozițiile art. 33 urmând să fie aplicate pentru viitor, în acord cu normele art. 15 alin. (2) și art. 78 alin. (2) din Legea fundamentală. Pentru

identitate de rațiune în ce privește aceeași categorie a cauzelor ce au fost sau urmează a fi înregistrate pe rolul instanțelor ulterioare intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, Curtea constată ca fiind neîntemeiate și criticile de neconstituționalitate referitoare la încălcarea, prin art. 33 din Legea nr. 165/2013, a accesului liber la justiție, drept fundamental garantat de art. 21 alin. (1)—(3) din Constituție. Aceasta deoarece textul legal menționat nu împiedică, în sine, exercitarea liberului acces la justiție, ci doar îl condiționează de respectarea unor termene înăuntrul cărora entitățile prevăzute de lege au obligația soluționării cererilor formulate potrivit Legii nr. 10/2001, înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în sensul emiterii unei decizii de admitere sau de respingere a acestora. Potrivit art. 35 alin. (1) și (2) din lege, persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești fie împotriva deciziei emise de entitatea prevăzută de lege (în termen de 30 de zile de la data comunicării), fie împotriva refuzului nejustificat al soluționării cererii de către aceeași entitate (în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor). În acest sens, Curtea a statuat în mod constant că reglementarea de către legiuitor, în limitele competenței ce i-a fost conferită prin Constituție, a condițiilor de exercitare a unui drept — subiectiv sau procesual —, inclusiv prin instituirea unor termene, nu constituie o restrângere a exercițiului acestuia, ci doar o modalitate eficientă de a preveni exercitarea sa abuzivă, în detrimentul altor titulari de drepturi, ocrotite în egală măsură (a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 201 din 6 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 340 din 18 mai 2012, sau Decizia nr. 754 din 20 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 718 din 23 octombrie 2012).

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 și ale art. 35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Muradian Varujan și Muradian Silvia în Dosarul nr. 24.056/3/2012 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă.

2. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportat la art. 33 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de aceiași autori în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești.

3. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceiași autori în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești și constată că dispozițiile art. 33 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a V-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 8 aprilie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Claudia-Margareta Krupenschi

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 209

din 8 aprilie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza a doua raportat la art. 33, precum și ale art. 31—35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent

Cu participarea, în ședința publică din data de 13 martie 2014, a reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 și ale art. 31—35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Victoria Vasilescu, Emilia Rotaru și Societatea Comercială „Real Grup Invest” — S.A. din București în Dosarul nr. 6.096/3/2012 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă, cauză ce constituie Dosarul nr. 597D/2013 al Curții Constituționale, de Maria Becuț și Paul Schiteanu în Dosarul nr. 26.322/3/2012 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă și care constituie obiectul Dosarului nr. 598D/2013 al Curții Constituționale, de Elena Raicu, Niculina Olar și Societatea Comercială „Real Grup Invest” — S.A. din București în Dosarul nr. 24.518/3/2012 al aceleiași instanțe judecătorești, cauză ce constituie obiectul Dosarului nr. 662D/2013 al Curții Constituționale, și, respectiv, de Gabriel-Emilian Mureșanu în Dosarul nr. 73.253/3/2011 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă, această din urmă cauză constituind obiectul Dosarului nr. 737D/2013 al Curții Constituționale.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 13 martie 2014, în prezența reprezentantului Ministerului Public, când Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, a dispus conexarea dosarelor nr. 737D/2013, nr. 662D/2013 și nr. 598D/2013 la Dosarul nr. 597D/2013, primul înregistrat, și apoi a amânat pronunțarea pentru data de 1 aprilie 2014, așa cum rezultă din încheierea din ședința de la acea dată. Ulterior, în temeiul art. 57 și art. 58 alin. (3) din aceeași lege, Curtea a dispus amânarea pronunțării pentru data de 8 aprilie 2014, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 5 iunie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 6.096/3/2012 (Dosarul nr. 597D/2013 al Curții Constituționale), **Tribunalul București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 și ale art. 33 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România**, excepție ridicată de Victoria Vasilescu, Emilia Rotaru și Societatea Comercială „Real Grup Invest” — S.A. din București într-o cauză

(repusă pe rol) având ca obiect soluționarea unei cereri de restituire întemeiate pe Legea nr. 10/2001.

4. Prin Încheierea din 5 iunie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 26.322/3/2012 (Dosarul nr. 598D/2013 al Curții Constituționale), **Tribunalul București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România**, excepție ridicată de Maria Becuț și Paul Schiteanu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri de restituire întemeiate pe Legea nr. 10/2001.

5. Prin Sentința civilă nr. 1.550 din 13 septembrie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 24.518/3/2012 (Dosarul nr. 662D/2013 al Curții Constituționale), **Tribunalul București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 și ale art. 31—33 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România**, excepție de neconstituționalitate ridicată de Elena Raicu, Niculina Olar și Societatea Comercială „Real Grup Invest” — S.A. din București, într-o cauză având ca obiect o cerere de restituire întemeiată pe Legea nr. 10/2001.

6. Prin Încheierea din 19 septembrie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 73.253/3/2011 (Dosarul nr. 737D/2013 al Curții Constituționale), **Tribunalul București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (2), art. 4 și ale art. 31—35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România**, excepție ridicată de Gabriel-Emilian Mureșanu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri de restituire întemeiate pe Legea nr. 10/2001.

7. În motivarea excepției de neconstituționalitate ce constituie obiectul **Dosarului nr. 597D/2013** al Curții Constituționale, autorii excepției susțin că dispozițiile art. 4 și ale art. 33—35 din Legea nr. 165/2013 contravin prevederilor art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1) și ale art. 21 alin. (1) din Constituție. Astfel, sintagma „cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor”, cuprinsă la art. 4 din legea criticată, impune aplicarea tuturor dispozițiilor acestui act normativ, deci și a termenelor astfel reglementate, fără a ține seama de faptul că cererile aflate deja pe rolul instanțelor judecătorești au depășit etapa administrativă specifică procedurii notificării entității investite de lege cu respectarea condițiilor prevăzute de Legea nr. 10/2001, deci anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. Or, normele acestui din urmă act normativ sunt aplicabile doar măsurilor pentru finalizarea procesului de restituire, nu și procedurii administrative referitoare la pronunțarea deciziilor de admitere sau de respingere a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 10/2001. Dispozițiile art. 33—35 nu oferă drepturi egale persoanelor aflate în aceeași situație, deoarece instituie termene diferite de soluționare a notificărilor. Totodată, persoana

interesată nu se poate adresa justiției până la curgerea acestor termene, ceea ce este de natură să îngreuească exercitarea accesului liber la justiție. Prin urmare, aplicarea art. 33—35 din Legea nr. 165/2013 și cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, astfel cum prevede, fără distincție, art. 4, încalcă, în opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, principiul neretroactivității legii civile, principiul egalității și liberul acces la justiție.

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate ce constituie obiectul **Dosarului nr. 598D/2013** al Curții Constituționale, autorii excepției consideră că dispozițiile art. 4 din Legea nr. 165/2013, prin aceea că prevăd aplicarea reglementărilor acestei legi inclusiv cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor, încalcă flagrant principiul constituțional al neretroactivității legii, consacrat de art. 15 alin. (2) din Legea fundamentală.

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate ce constituie obiectul **Dosarului nr. 662D/2013** al Curții Constituționale, rezultă, astfel cum a fost consemnat în cuprinsul încheierii de sesizare, și în lipsa unui document distinct depus la dosar prin care să fie expuse critici de neconstituționalitate, că autorii acesteia consideră că dispozițiile art. 4 și ale art. 31—33 din Legea nr. 165/2013 nesocotesc prevederile art. 15, art. 16, art. 21 alin. (1)—(3) și ale art. 53 din Constituție.

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate ce constituie obiectul **Dosarului nr. 737D/2013** al Curții Constituționale, autorul acesteia susține că dispozițiile art. 4 raportat la dispozițiile art. 33, art. 34 și art. 35, și, distinct, ale art. 33—35 din Legea nr. 165/2013 contravin normelor constituționale ale art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1) și (2), art. 21 alin. (1), (2) și (3) și ale art. 53, pentru aceleași motive formulate și în celelalte cauze conexe la care se referă prezenta decizie.

11. **Tribunalul București — Secția a V-a civilă**, exprimându-și opinia asupra excepțiilor de neconstituționalitate invocate, apreciază că textele de lege criticate sunt constituționale. Se arată, în acest sens, că nu se poate reține încălcarea principiului neretroactivității, deoarece în speță este vorba despre situații în curs de constituire (*facta pendencia*), și nu de drepturi definitiv câștigate sau situații juridice deja constituite, iar regula *tempus regit actum* guvernează actele juridice contravenționale; prin urmare, nu este vorba despre raporturi juridice determinate de părți, cu drepturi și obligații prestabilite, astfel că promovarea unei acțiuni judiciare sub imperiul art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001 și cu invocarea Deciziei nr. XX din 19 martie 2007 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea unui recurs în interesul legii nu înseamnă că efectele acestora se întind pe toată durata desfășurării procedurii judiciare. În privința pretensei stări de discriminare create prin aplicarea dispozițiilor art. 4 și ale art. 33—35 din Legea nr. 165/2013 sub aspectul termenelor diferite instituite, se arată că situația de dezavantaj sau de discriminare în care s-ar găsi unele persoane are o justificare obiectivă, constând în necesitatea reglementării legale a situațiilor juridice impuse de volumul mare al notificărilor nesoluționate, pe de o parte, și a măsurilor ce s-au impus prin Hotărârea-pilot *Maria Atanasiu și alții împotriva României*. Dispozițiile art. 33 din lege nu contravin nici art. 21 din Constituție, privind accesul liber la justiție, întrucât prin reglementarea criticată doar s-au stabilit noi termene pentru soluționarea administrativă a cererilor de restituire, la expirarea cărora orice persoană interesată se poate adresa instanței judecătorești pentru verificarea legalității deciziilor și dispozițiilor emise în această procedură.

12. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. **Avocatul Poporului**, exprimându-și punctul de vedere în dosarele nr. 597D/2013, nr. 598D/2013 și nr. 662D/2013, apreciază că dispozițiile art. 4 și ale art. 33 din Legea nr. 165/2013 încalcă prevederile art. 15 alin. (2) și ale art. 16 alin. (1) din Constituție.

14. În considerarea acestor norme, în cele mai multe cauze similare celei de față, instanțele judecătorești au ridicat, din oficiu, excepția prematurității acțiunilor formulate în temeiul Legii nr. 10/2001 și au respins cererile de chemare în judecată ca prematur introduse, deși acestea au fost formulate în anii precedenți, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. Dispozițiile art. 4 și art. 33 din legea examinată au caracter retroactiv în ceea ce privește cauzele aflate pe rolul instanțelor de judecată la data intrării în vigoare a acesteia, întrucât acționează asupra fazei inițiale de constituire a situației juridice, modificând în mod esențial regimul juridic creat prin depunerea cererilor de chemare în judecată în termenul legal, cu încălcarea principiului *tempus regit actum*. În același sens este indicată și Decizia nr. 830 din 8 iulie 2008 a Curții Constituționale.

15. Avocatul Poporului apreciază ca fiind întemeiate și criticile de neconstituționalitate ale art. 4 și art. 33 din Legea nr. 165/2013 cu referire la încălcarea principiului egalității în drepturi, care presupune că la aceleași situații juridice tratamentul aplicat nu poate fi decât identic, iar diferența de tratament juridic, dacă există, trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rezonabil. Textele legale menționate tind să genereze discriminări cel puțin din două puncte de vedere: a) persoanele ale căror procese s-au finalizat au beneficiat de un tratament juridic favorabil față de cel reglementat prin Legea nr. 165/2013 pentru procesele aflate pe rolul instanțelor judecătorești, deci nefinalizate, procese al căror curs va fi întrerupt, deși ambele categorii de persoane au depus cererile de chemare în judecată în aceeași perioadă, sub imperiul aceleiași reglementări; b) dispozițiile art. 33 impun termene diferite de soluționare a cererilor depuse în temeiul Legii nr. 10/2001, acesta variind în funcție de gradul de încărcare a autorităților publice competente să le soluționeze și de numărul de cereri rămase nerezolvate.

16. În situația dată, statul ar fi putut să ia anumite măsuri pentru suplimentarea personalului competent să soluționeze cererile de restituire, astfel încât termenul de rezolvare să fie același, iar toate persoanele prevăzute de ipoteza normei să beneficieze de același tratament egal, din moment ce sunt în situații identice.

17. Referitor la celelalte critici de neconstituționalitate ale art. 33 din Legea nr. 165/2013 în raport de art. 21 alin. (1)—(3) și art. 53 din Legea fundamentală, Avocatul Poporului apreciază că normele legale indicate sunt în concordanță cu principiile constituționale invocate de autorii excepției.

18. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, notele scrise depuse la dosarul cauzei și dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

19. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

20. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum rezultă din actele de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 1 alin. (2), art. 4 și ale art. 31—35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, lege ce, ulterior

sesizării Curții Constituționale, a fost modificată și completată prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 21 decembrie 2013. În privința excepției de neconstituționalitate ce constituie obiectul Dosarului nr. 737D/2013, Curtea observă că, potrivit încheierii de sesizare, aceasta privește dispozițiile „art. 1 alin. (2), art. 4 și ale art. 31—35” din Legea nr. 165/2013, în timp ce în cuprinsul motivării scrise, autorul excepției indică, mai întâi, prevederile „art. 1 alin. (3), ale art. 4 și art. 31—35” din aceeași lege, pentru ca apoi să formuleze argumente ce susțin neconstituționalitatea dispozițiilor art. 4 raportat la dispozițiile art. 33, art. 34 și art. 35, și, distinct, ale art. 33—35 din lege. Constatând lipsa de concordanță dintre dispozitivul încheierii de sesizare și textele de lege criticate prin motivarea scrisă a autorului excepției, Curtea, observând și specificul litigiului în care a fost ridicată excepția, apreciază că obiect real al acesteia dispozițiile art. 4 și ale art. 33—35 din Legea nr. 165/2013, considerând că art. 1 alin. (2) a fost înscris în cuprinsul încheierii de sesizare dintr-o eroare materială și că invocarea art. 1 alin. (3) în cuprinsul motivării excepției reprezintă tot rezultatul unei erori, din moment ce autorul excepției nu are calitatea de cesionar de drepturi, deci nu are interes în cauză, situație ce explică, de altfel, lipsa motivării neconstituționalității acestui text. În consecință, Curtea reține că obiectul excepției de față, rezultat în urma conexării dosarelor nr. 737D/2013, nr. 662D/2013 și nr. 598D/2013 la Dosarul nr. 597D/2013, îl constituie prevederile art. 4 teza a doua raportat la art. 33, precum și ale art. 31—35 din Legea nr. 165/2013, texte care, la data invocării excepției de neconstituționalitate, aveau următoarea redactare:

— Art. 4 teza a doua: „Dispozițiile prezentei legi se aplică (...) cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor (...) la data intrării în vigoare a prezentei legi.”;

— Art. 31: „(1) În termen de 3 ani de la emiterea deciziei de compensare prin puncte, dar nu mai devreme de 1 ianuarie 2017, deținătorul poate opta pentru valorificarea punctelor și în numerar.

(2) În aplicarea alin. (1), deținătorul poate solicita, anual, după 1 ianuarie 2017, Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților emiterea unui titlu de plată pentru cel mult 14% din numărul punctelor acordate prin decizia de compensare și nevalorificate în cadrul licitațiilor naționale de imobile. Ultima tranșă va reprezenta 16% din numărul punctelor acordate.

(3) Sumele cuprinse în titlurile prevăzute la alin. (2) se plătesc de către Ministerul Finanțelor Publice în cel mult 180 de zile de la emitere.

(4) Punctele netransformate în numerar se pot valorifica în continuare în cadrul licitațiilor naționale de imobile.

(5) Modalitatea de valorificare în numerar se stabilește prin normele de aplicare a prezentei legi.”;

— Art. 32: „(1) Se instituie un termen de decădere în procedura administrativă, de 90 de zile, în care persoanele care se consideră îndreptățite pot completa cu înscrisuri dosarele depuse la entitățile investite de lege. Termenul curge de la data la care persoanele i se comunică în scris documentele necesare soluționării cererii sale.

(2) Termenul prevăzut la alin. (1) poate fi prelungit la cererea scrisă a persoanei care se consideră îndreptățită sau a reprezentantului legal, prin decizia conducătorului entității investite de lege sau a persoanei împuternicite de către acesta, o singură dată, pentru o perioadă de 60 de zile, în situația în care persoana care se consideră îndreptățită face dovada efectuării unor demersuri privind completarea dosarului în raport cu alte instituții.

(3) Cererea de prelungire a termenului se va formula în interiorul termenului prevăzut la alin. (1) și va fi însoțită de dovada demersurilor întreprinse.

(4) Instuțiile deținătoare au obligația de a elibera, în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii, actele doveditoare solicitate.”;

— Art. 33: „(1) Entitățile investite de lege au obligația de a soluționa cererile formulate potrivit Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi și de a emite decizie de admitere sau de respingere a acestora, după cum urmează:

a) în termen de 12 luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de până la 2.500 de cereri;

b) în termen de 24 de luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr cuprins între 2.500 și 5.000 de cereri;

c) în termen de 36 de luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de peste 5.000 de cereri.

(2) Termenele prevăzute la alin. (1) curg de la data de 1 ianuarie 2014.

(3) Entitățile investite de lege au obligația de a stabili numărul cererilor înregistrate și nesoluționate, de a afișa aceste date la sediul lor și de a le comunica Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților. Datele transmise de entitățile investite de lege vor fi centralizate și publicate pe pagina de internet a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(4) Cererile se analizează în ordinea înregistrării lor la entitățile prevăzute la alin. (1).”;

— Art. 34: „(1) Dosarele înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.

(2) Dosarele care vor fi transmise Secretariatului Comisiei Naționale ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la data înregistrării lor, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.

(3) Numărul dosarelor prevăzute la alin. (1) și data înregistrării dosarelor prevăzute la alin. (2) se publică pe pagina de internet a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților și se comunică, la cerere, persoanelor îndreptățite.”;

— Art. 35: „(1) Deciziile emise cu respectarea prevederilor art. 33 și 34 pot fi atacate de persoana care se consideră îndreptățită la secția civilă a tribunalului în a cărui circumscripție se află sediul entității, în termen de 30 de zile de la data comunicării.

(2) În cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute la art. 33 și 34, persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești prevăzute la alin. (1) în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1) și (2), instanța judecătorească se pronunță asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii în condițiile prezentei legi.

(4) Hotărârile judecătorești pronunțate potrivit alin. (3) sunt supuse numai apelului.

(5) Cererile sau acțiunile în justiție formulate în temeiul alin. (1) și (2) sunt scutite de taxa judiciară de timbru.”.

21. În susținerea excepției de neconstituționalitate sunt invocate normele constituționale ale art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, art. 16 — Egalitatea în drepturi ale art. 21 alin. (1), (2) și (3) privind accesul liber la justiție, dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil și ale art. 53 — Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

(1) Admisibilitatea excepției de neconstituționalitate

22. Litigiile în cadrul cărora a fost invocată excepția de neconstituționalitate au ca obiect soluționarea unor acțiuni de chemare în judecată întemeiate pe Legea nr. 10/2001, prin care autorii excepției de neconstituționalitate solicită instanței judecătorești să soluționeze pe fond notificările adresate entității deținătoare a imobilelor preluate abuziv, ca urmare a refuzului nejustificat al acesteia de a le soluționa în termenul legal, și să dispună măsuri reparatorii în echivalent pentru imobilele preluate abuziv în perioada 1945—1989, imobilele imposibile de restituit în natură.

23. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua, Curtea reține că acestea sunt criticate prin raportare la termenele și procedura prevăzute la art. 33, art. 34 și art. 35 din Legea nr. 165/2013.

24. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportat la art. 33 din legea examinată, Curtea constată că aceasta urmează să fie respinsă ca devenită inadmisibilă, în temeiul prevederilor art. 29 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992, din interpretarea coroborată a căroră rezultă că este inadmisibilă o excepție de neconstituționalitate al cărei obiect îl constituie prevederi constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale. Astfel, prin Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014*, încă nepublicată la data pronunțării prezentei decizii, Curtea, constatând, pentru argumentele acolo arătate, că aceste prevederi încalcă atât principiul neretroactivității legii, cât și dreptul de acces liber la justiție, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013 sunt constituționale în măsura în care termenele prevăzute la art. 33 din lege nu se aplică și cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii.

25. Potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (1) și (4) din Constituție, în procesul de aplicare și interpretare a legislației incidente în speța dedusă soluționării, instanța de judecată urmează să respecte deciziile Curții Constituționale, atât sub aspectul dispozitivului, cât și sub cel al considerentelor pe care acestea se sprijină. Prin urmare, Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014 urmează să își producă efectele juridice pentru viitor, de la momentul publicării sale în Monitorul Oficial al României, Partea I, inclusiv în cauza *pendinte* în cadrul căreia s-a ridicat prezenta excepție de neconstituționalitate, având în vedere că prin această decizie a fost stabilită în mod definitiv și general obligatoriu modalitatea de interpretare *constituțională* a textului ce constituie obiectul excepției.

26. Dată fiind identitatea dintre criticile cu privire la dispozițiile art. 4 teza a doua raportat la art. 33 din Legea nr. 165/2013, formulate în prezenta cauză, și motivele pentru care Curtea a pronunțat, la o dată ulterioară însă sesizării cu prezenta excepție, o decizie de admitere, sub rezervă de interpretare, rezultă că soluția ce se justifică, potrivit dispozițiilor art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, conform căroră „*Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”, dar și jurisprudenței sale în materie, este cea de respingere, ca devenită inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportat la art. 33 din Legea nr. 165/2013.

27. Deși în cauza de față Curtea va pronunța o soluție procedurală de respingere ca devenită inadmisibilă a excepției, se impune precizarea că, în temeiul deciziei de admitere mai sus menționate, prezenta decizie poate constitui de asemenea motiv de revizuire, dacă litigiul a fost definitiv soluționat în timp ce excepția de neconstituționalitate se afla, spre soluționare, pe rolul Curții Constituționale, deoarece aceasta a fost ridicată

anterior publicării Deciziei nr. 88 din 27 februarie 2014 în Monitorul Oficial al României, Partea I. În consecință, soluția procedurală în cauza de față nu împiedică ci, din contră, dă posibilitatea valorificării deciziei de admitere menționate în condițiile arătate.

28. În ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 31 și ale art. 32 din Legea nr. 165/2013, invocate de autorii excepției ce constituie obiectul Dosarului nr. 662D/2013, Curtea constată că urmează să fie respinsă ca inadmisibilă. Aceasta deoarece pe de o parte, la dosar nu a fost depusă o motivare scrisă care să explicitizeze pretinsa neconstituționalitate a acestor texte, iar din cuprinsul încheierii de sesizare nu se poate deduce raportul lor de contrarietate față de prevederile art. 15, art. 16, art. 21 alin. (1)—(3) și ale art. 53 din Constituție, invocate. Pe de altă parte, Curtea reține că aceste texte nu sunt incidente în cauza în care a fost ridicată excepția, deci nu îndeplinesc cerința legăturii cu soluționarea cauzei prevăzute de art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, obiectul lor de reglementare fiind modalitatea în care se realizează compensarea prin puncte după emiterea deciziei de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor (art. 31), respectiv instituirea unui termen de decădere în procedura administrativă, de 90 de zile (potrivit redactării de la momentul invocării excepției), în care persoanele care se consideră îndreptățite pot completa cu înscrisuri dosarele depuse la entitățile investite de lege (art. 32).

29. În ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 34 și ale art. 35 din Legea nr. 165/2013, Curtea constată că și aceasta urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, în temeiul art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, deoarece textele legale pretins neconstituționale nu au incidență în soluționarea litigiului în cadrul căruia a fost invocată excepția. Astfel, dispozițiile art. 34 se referă la termenele în care vor fi soluționate dosarele înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, precum și cele care vor fi transmise Secretariatului Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, iar art. 35 reglementează procedura și termenele aplicabile în situația în care decizia emisă în condițiile art. 33 și 34 din lege este atacată de persoana îndreptățită. Or, cauzele în care a fost invocată excepția au ca obiect soluționarea pe fond a notificărilor transmise entităților investite de lege, formulate în temeiul Legii nr. 10/2001, ceea ce înseamnă, pe de o parte, că au depășit această etapă administrativă dar și că, pe de altă parte, nu au atins încă etapa administrativă următoare, cea desfășurată în fața Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, devenită Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor. Prin urmare, dispozițiile art. 34 și ale art. 35 — criticate — nu sunt aplicabile în cauză.

30. Având în vedere că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportat la art. 33, precum și ale art. 31, 32, 34 și 35 din Legea nr. 165/2013 nu îndeplinesc condițiile de admisibilitate ale excepției de neconstituționalitate, prevăzute de art. 29 din Legea nr. 47/1992, astfel cum s-a arătat mai sus, rezultă că instanța de contencios va examina pe fond doar excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 33 din legea menționată.

(2) Analiza pe fond a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 33 din Legea nr. 165/2013

31. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 33 din Legea nr. 165/2013, criticate în mod distinct și prin raportare la prevederile art. 16 alin. (1) și (2) și ale art. 21 alin. (1)—(3) din Constituție, Curtea constată că este neîntemeiată.

32. Critici de neconstituționalitate asemănătoare au fost analizate, parțial, de Curtea Constituțională cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 95 din 27 februarie 2014**, nepublicată încă la data

*) Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 16 aprilie 2014.

***) Decizia nr. 95 din 27 februarie 2014 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 322 din 5 mai 2014.

pronunțării prezentei decizii. În legătură cu pretinsa discriminare pe care o generează dispozițiile art. 33 din lege prin instituirea unor termene diferite de soluționare, de către entitățile investite de lege, a cererilor sau notificărilor întemeiate pe Legea nr. 10/2001, înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, și de emitere a deciziei de admitere sau de respingere a acestora, Curtea, observând întinderea diferită a acestor termene (de 12 luni, 24 de luni, respectiv de 36 de luni), a admis existența unui tratament diferit, însă, analizând dacă această situație se circumscrie unei justificări obiective și rezonabile, dar și unui raport de proporționalitate între măsura legislativă și situația care a determinat-o, a constatat că termenele introduse prin textul legal criticat au ca scop eficientizarea procedurilor administrative și, în final, respectarea drepturilor tuturor persoanelor interesate, reprezentând în același timp un scop legitim, fiind termene pe care legiuitorul și le-a asumat și trebuie să le respecte, fără a interveni pentru amânarea aplicării lor, pentru că, în acest fel, s-ar goli de conținut dreptul consacrat de norma criticată și s-ar anula însuși scopul legii. În concluzie, Curtea a statuat, prin decizia amintită, că tratamentul juridic diferențiat instituit de textul de lege criticat are o justificare obiectivă și rezonabilă și nu se constituie într-o încălcare a dispozițiilor constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi a cetățenilor.

33. Pentru identitate de rațiune, Curtea constată că cele reținute prin decizia amintită își mențin valabilitatea și în această cauză, sub aspectul criticilor de neconstituționalitate referitoare la încălcarea, prin art. 33 din Legea nr. 165/2013, a prevederilor art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, privind principiul egalității și interzicerea discriminării.

34. Curtea constată ca fiind neîntemeiate și criticile de neconstituționalitate referitoare la încălcarea, prin art. 33 din Legea nr. 165/2013, a accesului liber la justiție, drept

fundamental garantat de art. 21 alin. (1)—(3) din Constituție. Aceasta deoarece textul legal menționat nu împiedică exercitarea liberului acces la justiție, ci doar îl condiționează de respectarea unor termene înăuntrul cărora entitățile prevăzute de lege au obligația soluționării cererilor formulate potrivit Legii nr. 10/2001, înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în sensul emiterii unei decizii de admitere sau de respingere a acestora. Potrivit art. 35 alin. (1) și (2) din lege, persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești fie împotriva deciziei emise de entitatea prevăzută de lege (în termen de 30 de zile de la data comunicării), fie împotriva refuzului nejustificat al soluționării cererii de către aceeași entitate (în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor). De altfel, Curtea a statuat în mod constant că reglementarea de către legiuitor, în limitele competenței ce i-a fost conferită prin Constituție, a condițiilor de exercitare a unui drept — subiectiv sau procesual —, inclusiv prin instituirea unor termene, nu constituie o restrângere a exercițiului acestuia, ci doar o modalitate eficientă de a preveni exercitarea sa abuzivă, în detrimentul altor titulari de drepturi, ocrotite în egală măsură (a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 201 din 6 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 340 din 18 mai 2012, sau Decizia nr. 754 din 20 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 718 din 23 octombrie 2012).

35. Cu privire la pretinsa nerespectare a dispozițiilor art. 53 din Constituție, referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, Curtea constată că aceste norme nu au incidență în cauză, de vreme ce nu s-a reținut încălcarea art. 16 sau a art. 21 din Legea fundamentală, invocate în motivarea excepției de neconstituționalitate.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportat la art. 33 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Victoria Vasilescu, Emilia Rotaru și Societatea Comercială „Real Grup Invest” — S.A. din București, de Maria Becuț și Paul Schiteanu, de Elena Raicu, Niculina Olar și Societatea Comercială „Real Grup Invest” — S.A. din București și, respectiv, de Gabriel-Emilian Mureșanu în dosarele nr. 6.096/3/2012, nr. 26.322/3/2012, nr. 24.518/3/2012 și, respectiv, nr. 73.253/3/2011 ale Tribunalului București — Secția a V-a civilă.

2. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 31 și ale art. 32 din Legea nr. 165/2013, excepție invocată de Elena Raicu, Niculina Olar și Societatea Comercială „Real Grup Invest” — S.A. din București și, respectiv, de Gabriel-Emilian Mureșanu în dosarele nr. 24.518/3/2012 și, respectiv, nr. 73.253/3/2011 ale Tribunalului București — Secția a V-a civilă, precum și excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 34 și ale art. 35 din Legea nr. 165/2013, excepție invocată de Victoria Vasilescu, Emilia Rotaru și Societatea Comercială „Real Grup Invest” — S.A. din București și, respectiv, de Gabriel-Emilian Mureșanu în dosarele nr. 6.096/3/2012 și, respectiv, nr. 73.253/3/2011 ale aceleiași instanțe judecătorești.

3. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Victoria Vasilescu, Emilia Rotaru și Societatea Comercială „Real Grup Invest” — S.A. din București, de Elena Raicu, Niculina Olar și Societatea Comercială „Real Grup Invest” — S.A. din București și, respectiv, de Gabriel-Emilian Mureșanu în dosarele nr. 6.096/3/2012, nr. 24.518/3/2012 și, respectiv, nr. 73.253/3/2011 ale Tribunalului București — Secția a V-a civilă și constată că dispozițiile art. 33 din Legea nr. 165/2013 sunt constituționale prin raportare la criticile de neconstituționalitate formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a V-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 8 aprilie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Claudia-Margareta Krupenschi

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI**GUVERNUL ROMÂNIEI****PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind aplicarea mobilității doamnei Elena Petrașcu
din funcția publică de secretar general în cadrul Ministerului
Transporturilor în funcția publică de secretar general adjunct
în cadrul Ministerului Transporturilor**

Având în vedere prevederile art. 27 alin. (1) lit. a), ale art. 30 lit. a) și ale art. 33 alin. (1) lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 341/2007 privind intrarea în categoria înalților funcționari publici, managementul carierei și mobilitatea înalților funcționari publici, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 19 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, doamnei Elena Petrașcu i se aplică mobilitatea din funcția publică de secretar general în cadrul Ministerului Transporturilor în funcția publică de secretar general adjunct în cadrul Ministerului Transporturilor.

PRIM-MINISTRU

VICTOR-VIOREL PONTAContrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Ion Moraru

București, 3 iulie 2014.

Nr. 230.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind exercitarea, cu caracter temporar, prin detașare,
de către domnul Mircea Jorj a funcției publice vacante
din categoria înalților funcționari publici de secretar general
în cadrul Ministerului Transporturilor**

Având în vedere propunerea Ministerului Transporturilor, formulată prin Adresa nr. 27.142 din 2 iulie 2014, precum și Avizul favorabil nr. 27.807/2014 al Agenției Naționale a Funcționarilor Publici pentru exercitarea cu caracter temporar, prin detașare, de către domnul Mircea Jorj a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general în cadrul Ministerului Transporturilor,

în temeiul art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare, al art. 19 alin. (1) lit. b), al art. 89 alin. (2¹) și al art. 92 alin. (1¹) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Mircea Jorj exercită, cu caracter temporar, prin detașare, funcția publică vacantă din categoria înalților funcționari publici de secretar general în cadrul Ministerului Transporturilor.

PRIM-MINISTRU

VICTOR-VIOREL PONTAContrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Ion Moraru

București, 3 iulie 2014.

Nr. 231.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 9

din 2 iunie 2014

Dosar nr. 7/1/2014/HP/P

Corina Michaela Jîjîie — președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
 Geanina Cristina Arghir — judecător la Secția penală
 Ioana Bogdan — judecător la Secția penală — judecător raportor
 Lavinia Valeria Lefterache — judecător la Secția penală
 Lucia Rog — judecător la Secția penală
 Ioana Alina Ilie — judecător la Secția penală
 Valentin Horia Șelaru — judecător la Secția penală
 Rodica Aida Popa — judecător la Secția penală
 Simona Cristina Neniță — judecător la Secția penală
 Marioara Cioaric — magistrat-asistent

S-a luat în examinare sesizarea formulată în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală prin Încheierea din 6 martie 2014, în Dosarul nr. 2.390/2/2013, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a unor chestiuni de drept, respectiv:

a) Dacă, în aplicarea art. 5 din Codul penal, determinarea legii penale mai favorabile se face prin alegerea uneia dintre legile penale succesive, ce se va aplica global întregului litigiu penal, în funcție de diferite criterii (cum ar fi limite de pedeapsă, tratament sancționator aplicat pluralității de infracțiuni, prescripție etc.), ori prin alegerea pentru fiecare așa-numită instituție juridică autonomă a dispoziției legale mai favorabile dintre legile penale succesive (spre exemplu, pentru infracțiunea-tip dispoziția mai favorabilă, pentru tratamentul aplicat pluralității de infracțiuni dispoziția mai favorabilă etc.);

b) În măsura în care se stabilește că legea penală mai favorabilă se determină folosind criteriul instituțiilor juridice autonome, reprezintă instituții de drept penal autonome în raport cu infracțiunea-tip forma continuată a infracțiunii [art. 41 alin. 2 din Codul penal de la 1969, art. 35 alin. (1) din Codul penal], concursul de infracțiuni (art. 33 din Codul penal de la 1969, art. 38 din Codul penal), prescripția și prescripția specială a răspunderii penale [art. 121 și 122, art. 124 din Codul penal de la 1969 forma în vigoare la data săvârșirii faptelor, art. 153 și 154, art. 155 alin. (4) din Codul penal].

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și art. 274 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința a fost prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Corina Michaela Jîjîie.

La ședința de judecată a participat doamna Marioara Cioaric, magistrat-asistent în cadrul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna procuror Irina

Kuglay, procuror în cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că la dosar au fost depuse puncte de vedere primite din partea curților de apel Oradea, Timișoara, Târgu Mureș, Craiova, Ploiești, Galați, Brașov, Alba Iulia, Constanța și Bacău, de tribunalele Arad, Prahova, Brașov, tribunalele pentru minori și familie Brașov, Covasna, Constanța, Neamț, Olt, Mehedinți, Galați, Brăila, Bacău, Vrancea și Satu Mare și judecătoriile Oradea, Târgu Secuiesc, Târgu Cărbunești, Craiova, Balș, Corabia, Slatina, Medgidia, Brașov, Făgăraș, Onești și Podu Turcului, în timp ce curțile de apel Suceava și Iași nu și-au exprimat opiniile și nici nu au transmis hotărâri privitoare la chestiunile de drept ce fac obiectul prezentei sesizări.

În acest context, s-a arătat că toate punctele de vedere comunicate de către instanțe, cu excepția celor ale tribunalelor Brăila și Bacău și ale Judecătoriei Onești, au fost în sensul că determinarea legii penale mai favorabile se face prin alegerea pentru fiecare instituție juridică autonomă a dispoziției penale mai favorabile din legi penale succesive, în timp ce la nivelul Curții de Apel Constanța și al Tribunalului Vrancea există opinii diferite, judecătorii îmbrățișând fie orientarea aplicării legii penale mai favorabile pe instituții autonome, fie pe cea a determinării legii penale mai blânde în ansamblul său.

S-a mai precizat că raportul a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală, fiind depusă la dosar, la data de 23 mai 2014, prin avocat ales, opinia inculpatei C.M.M., potrivit căreia aplicarea legii penale mai favorabile se face pe instituții autonome de drept penal.

Reprezentantul Ministerului Public a solicitat pronunțarea unei decizii prin care problemele de drept supuse dezlegării în cauza de față să primească următoarea rezolvare:

1. aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal situațiilor juridice născute anterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Curții Constituționale nr. 265/2014 se va realiza potrivit criteriului aprecierii în raport cu fiecare instituție de drept penal substanțial autonomă; în cadrul acestei interpretări, infracțiunea în formă continuată și concursul de infracțiuni având un caracter autonom față de incriminare și pedeapsă;

2. aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal situațiilor juridice născute începând cu data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Curții Constituționale nr. 265/2014 se va realiza potrivit criteriului aprecierii globale, prin compararea legilor penale succesive, urmând să fie aplicată aceea dintre legi care, în ansamblul prevederilor sale, este mai blândă, cu excluderea celeilalte în integralitatea sa, fiind interzisă combinarea dispozițiilor mai favorabile din legile penale succesive.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, doamna judecător Corina Michaela Jîjîie, a declarat dezbaterile închise, reținându-se dosarul în pronunțare privind sesizarea formulată.

ÎN ALTA CURTE,

Asupra chestiunilor de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Prin încheierea din 6 martie 2014 pronunțată în Dosarul nr. 2.390/2/2013, Curtea de Apel București — Secția a II-a penală a sesizat, în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție pentru a pronunța o hotărâre prealabilă în vederea dezlegării unor chestiuni de drept, respectiv:

a) Dacă, în aplicarea art. 5 din Codul penal, determinarea legii penale mai favorabile se face prin alegerea uneia dintre legile penale succesive, ce se va aplica global întregului litigiu penal, în funcție de diferite criterii (cum ar fi limite de pedeapsă, tratament sancționator aplicat pluralității de infracțiuni, prescripție etc.), ori prin alegerea pentru fiecare așa-numită instituție juridică autonomă a dispoziției legale mai favorabile dintre legile penale succesive (spre exemplu, pentru infracțiunea-tip dispoziția mai favorabilă, pentru tratamentul aplicat pluralității de infracțiuni dispoziția mai favorabilă etc.);

b) În măsura în care se stabilește că legea penală mai favorabilă se determină folosind criteriul instituțiilor juridice autonome, reprezintă instituții de drept penal autonome în raport cu infracțiunea-tip forma continuată a infracțiunii [art. 41 alin. 2 din Codul penal de la 1969, art. 35 alin. (1) din Codul penal], concursul de infracțiuni (art. 33 din Codul penal de la 1969, art. 38 din Codul penal), prescripția și prescripția specială a răspunderii penale [art. 121 și 122, art. 124 din Codul penal de la 1969 forma în vigoare la data săvârșirii faptelor, art. 153 și 154, art. 155 alin. (4) din Codul penal].

II. Expunerea succintă a cauzei

La termenul din 6 martie 2014, Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, investită cu soluționarea apelurilor declarate de inculpata C.M.M. și un avocat împotriva Sentinței penale nr. 219 din 8 martie 2013 a Tribunalului București — Secția a II-a penală, pronunțată în Dosarul nr. 2.390/2/2013, a pus în discuția părților, din oficiu, sesizarea completului competent din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru a se stabili pe calea unei hotărâri prealabile modul de aplicare a legii penale mai favorabile față de inculpata în sarcina căreia s-au reținut mai multe infracțiuni, fie în forma-tip, fie în formă continuată, comise în concurs real, iar pentru o parte dintre acestea, ca urmare a reducerii limitelor de pedeapsă prin intrarea în vigoare a noului Cod penal, ar trebui considerat că s-a împlinit termenul de prescripție specială a răspunderii penale și a încetat procesul penal în situația în care determinarea legii penale mai blânde s-ar face pe instituții autonome.

Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, examinând sentința penală atacată prin prisma problemelor invocate și a situației concrete a inculpatei în sarcina căreia s-a reținut săvârșirea, în concurs real, a mai multor infracțiuni fie în forma-tip, fie în formă continuată, a apreciat că soluționarea cauzei depinde de dezlegarea de principiu a chestiunii de drept ce vizează modalitatea în care se determină legea penală mai favorabilă, adică pe criteriul aprecierii globale sau cel al instituțiilor juridice autonome, iar în cazul în care s-ar ajunge la concluzia că legea penală cea mai blândă se identifică în raport cu fiecare instituție de drept penal substanțial autonomă se impune a se stabili dacă forma continuată a infracțiunii, concursul de infracțiuni și prescripția specială a răspunderii penale reprezintă instituții autonome față de infracțiunea-tip.

Constatând că există puncte de vedere diferite, în baza art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, instanța mai sus menționată a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție pentru a pronunța o hotărâre prealabilă în vederea dezlegării de principiu a chestiunilor de drept invocate.

III. Punctul de vedere al Curții de Apel București — Secția a II-a penală cu privire la chestiunile de drept a căror dezlegare se solicită

Curtea a considerat că, în aplicarea art. 5 din Codul penal, legea penală mai favorabilă trebuie determinată prin alegerea uneia dintre legile penale succesive, ce se va aplica în mod global întregului litigiu penal, în funcție de diferite criterii (limitele de pedeapsă, tratament sancționator aplicabil pluralității de infracțiuni, eventuala prescripție a răspunderii penale, condițiile în care se reține existența unității de infracțiuni în cazul unei pluralități de acte materiale în forma continuată etc.), aducând ca argument faptul că nu există vreun temei legal nici în Codul penal, nici în Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal care să permită stabilirea legii penale mai favorabile pe instituții autonome (ce nu sunt consacrate legal și nici nu au fost conturate cu claritate în doctrină și jurisprudență), o interpretare contrară conducând la crearea de către judecător a unei legi proprii, împrerurarea ce reprezintă o încălcare a principiului separației puterilor în stat.

S-a mai arătat că nu există nicio rațiune legală ori de fapt ca în cazul succesiunii de legi penale să se ușureze într-o asemenea manieră situația infractorului, prin crearea de către organul judiciar a unei noi legi penale și mai blânde, caz în care s-ar ajunge la situații discriminatorii între inculpații judecați definitiv în cauze penale distincte înainte și după intrarea în vigoare a noului Cod penal, dar pentru același gen de fapte, ori chiar judecați separat, în cauze disjuncte, pentru fapte comise în participație.

În opinia instanței, dispozițiile art. 10, 12 și 16 din Legea nr. 187/2012 creează doar aparent posibilitatea judecătorului de a aplica legea penală mai favorabilă pe instituții autonome, în realitate, aceste reglementări devenind aplicabile în anumite situații, însă în virtutea legii, nu ca urmare a creării unei lex tertia.

IV. Punctul de vedere al părții cu privire la dezlegarea chestiunilor de drept

În urma comunicării raportului întocmit în temeiul art. 476 alin. (7) din Codul de procedură penală, inculpata C.M.M., prin avocat ales, a opinat că, în speță, dispozițiile art. 5 din Codul penal se aplică pe instituții autonome de drept, și nu în mod global, întrucât Decizia Curții Constituționale nr. 265/2014 își produce efectele doar pentru raporturile juridice născute ulterior datei publicării acestei hotărâri în Monitorul Oficial al României, Partea I.

În concluzie, a arătat că forma continuată a infracțiunii, concursul de infracțiuni și prescripția specială a răspunderii penale reprezintă instituții autonome față de infracțiunea-tip.

V. Punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele de judecată arondate

Înalta Curte de Casație și Justiție constată că, exceptând opinia contrară exprimată de Secția a II-a penală a Curții de Apel București, Tribunalul Brăila, Tribunalul Bacău, Judecătoria Onești și o parte dintre judecătorii Curții de Apel Constanța și ai Tribunalului Vrancea, punctele de vedere comunicate de către instanțele naționale au fost în sensul că determinarea legii penale mai favorabile se face prin alegerea pentru fiecare instituție juridică autonomă a dispoziției legale mai favorabile din legi penale succesive.

VI. Punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Prin Adresa nr. 912/C/1280/III-5/2014 din data de 14 aprilie 2014, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu există în lucru nicio sesizare având ca obiect promovarea unui recurs în interesul legii privind modul de determinare a legii penale mai favorabile pe criteriul instituțiilor autonome sau al aprecierii globale.

Referitor la chestiunile de drept supuse dezlegării, Ministerul Public a susținut, în esență, atât în concluziile scrise depuse la dosar, cât și oral, în ședință, că în cazul situațiilor juridice născute anterior publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 265/2014 aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal se va realiza potrivit criteriului aprecierii în raport cu fiecare instituție de drept penal substanțial autonomă, motiv pentru care forma continuată a infracțiunii și concursul de infracțiuni au un caracter autonom față de incriminarea și pedeapsa infracțiunii-tip; în timp ce pentru situațiile juridice născute începând cu data publicării acestei hotărâri aplicarea art. 5 din Codul penal se va face conform criteriului aprecierii globale, prin compararea legilor penale succesive, urmând să fie aplicată aceea dintre legi care, în ansamblul prevederilor sale, este mai blândă, cu excluderea celeilalte în integralitatea sa, fiind interzisă combinarea dispozițiilor mai favorabile din legile penale succesive, având în vedere că deciziile instanței de contencios constituțional, din momentul publicării lor, devin general obligatorii și au putere numai pentru viitor.

VII. Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale

Chestiunea de drept a aplicării legii penale în timp a fost examinată de Curtea Constituțională cu privire la diferite instituții de drept penal (liberarea condiționată, prescripția răspunderii penale, aplicarea procedurii simplificate de judecată), concluzia fiind în sensul retroactivității legii penale noi doar dacă aceasta este mai favorabilă.

Cu precădere, Curtea Constituțională statuând, prin deciziile nr. 1.470 și nr. 1.483 din 8 noiembrie 2011, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 2 decembrie 2011, că dispozițiile art. 320¹ din vechiul Cod de procedură penală sunt neconstituționale în măsura în care înlătură aplicarea legii penale mai favorabile, a arătat în dezvoltarea considerentelor acestor hotărâri că „determinarea concretă a legii penale mai favorabile.... vizează aplicarea legii, și nu a dispozițiilor mai blânde, neputându-se combina prevederi din vechea și din noua lege, deoarece s-ar ajunge la o *lex tertia*, care, în pofida dispozițiilor art. 61 din Constituție, ar permite judecătorului să legifereze.

.....
Determinarea caracterului «mai favorabil» are în vedere o serie de elemente, cum ar fi: cuantumul sau conținutul pedepselor, condițiile de incriminare, cauzele care exclud sau înlătură responsabilitatea, influența circumstanțelor atenuante sau agravante, normele privitoare la participare, tentativă, recidivă etc. Așa fiind, criteriile de determinare a legii penale mai favorabile au în vedere atât condițiile de incriminare și de tragere la răspundere penală, cât și condițiile referitoare la pedeapsă...”.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secțiile Unite

Prin Decizia nr. 8 din 21 ianuarie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 866 din 22 decembrie 2008, Secțiile Unite au stabilit că, în cazul faptelor săvârșite sub imperiul Legii nr. 87/1994 și al judecării lor după intrarea în vigoare a Legii nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, pot beneficia de cauzele de impunitate sau de reducere a pedepsei reglementate de art. 10 din această lege numai cei în sarcina cărora s-a reținut, prin aplicarea art. 13 din Codul penal, săvârșirea unei infracțiuni fiscale prevăzute de art. 9 din Legea nr. 241/2005.

În considerentele hotărârii, s-a reținut că principiul aplicării legii penale mai favorabile „impune aplicarea «legii» mai favorabile în ansamblu și nu doar aplicarea unora dintre «dispozițiile mai favorabile» ale acelei legi. Ca atare, în raport cu principiul menționat, nu se poate recurge la combinarea unei dispoziții mai favorabile dintr-o lege cu dispozițiile din altă lege, fiindcă, în acest fel, s-ar ajunge, pe cale judecătorească, la crearea unei a treia legi, ceea ce nu ar fi îngăduit. De aceea, în

art. 13 din Codul penal, este folosită expresia «legea mai favorabilă» și nu dispozițiile mai favorabile ale unei legi”.

IX. Jurisprudența națională în materie

Prin Decizia nr. 631 din 21 martie 1969, Tribunalul Suprem a reținut, în interpretarea art. 13 din Codul penal (1969) că „în cazul succesiunii legilor penale, se vor aplica dispozițiile unei singure legi, cele care sunt mai favorabile inculpatului. Sistemul combinării mai multor dispoziții din legi care se succed este inadmisibil, întrucât în art. 13 alin. 1 din Codul penal se arată că se va aplica legea cea mai favorabilă, adică prevederile dintr-o singură lege. Combinarea dispozițiilor din mai multe legi succesive ar însemna crearea de către instanță a unor dispoziții legale (*lex tertia*), atribuție pe care nu o are”.

Referindu-se la situația din speța dedusă judecării, Tribunalul a constatat că „instanța a aplicat în ceea ce privește incriminarea faptelor dispozițiile legii anterioare, sub imperiul cărora au fost comise. Cu privire la individualizarea pedepsei, în raport de starea de recidivă, circumstanțele agravante și atenuante, s-au aplicat dispozițiile legii noi la pedepsele prevăzute de legea anterioară”.

Alegerea legii penale mai favorabile prin raportare fie la Codul penal din 1969, fie la cel anterior s-a făcut în ansamblu, nu prin combinarea de dispoziții mai blânde din legile penale succesive și în alte decizii de speță ale Tribunalului Suprem, prin care condițiile de incriminare, de tragere la răspundere penală și regimul sancționator au fost aplicate global, în funcție de unul dintre cele două coduri, apreciat ca fiind mai favorabil în ansamblul său (deciziile nr. 2.185 din 22 aprilie 1970, nr. 1.497 din 20 martie 1970, nr. 4.260 din 30 iulie 1970, nr. 198/1974).

După intrarea în vigoare a noului Cod penal la 1 februarie 2014, jurisprudența națională a cristalizat două orientări, una majoritară în sensul combinării dispozițiilor mai favorabile din legi penale succesive, fiind astfel identificată și aplicată legea apreciată mai ușoară pentru fiecare instituție autonomă, în minoritate fiind judecătorii care stabilesc global, în urma unui examen comparativ, legea penală mai blândă pentru inculpat, cu excluderea celeilalte în integralitatea sa.

X. Raportul asupra chestiunii de drept supuse dezlegării

În raportul întocmit de judecător la data de 5 mai 2014, s-a concluzionat că, în aplicarea art. 5 din Codul penal, legea penală mai favorabilă se determină în întregul ei, prin compararea legilor penale succesive în raport cu normele și instituțiile care guvernează răspunderea penală în cauza dedusă judecării, urmând a fi aplicată aceea dintre legi care, în ansamblul prevederilor sale, este mai blândă pentru inculpat, cu excluderea celeilalte în integralitatea sa, fiind astfel interzisă combinarea dispozițiilor mai favorabile din legile penale succesive.

Ca principale argumente în sprijinul aprecierii globale a legii penale mai favorabile au fost invocate jurisprudența Curții Constituționale (deciziile nr. 1.470 și nr. 1.483 din 8 noiembrie 2011 și nr. 1.092 din 18 decembrie 2012) și a Înaltei Curți de Casație și Justiție (Decizia nr. 8 din 21 ianuarie 2008 dată în recurs în interesul legii), care a stabilit cu forță obligatorie că aplicarea simultană a prevederilor mai favorabile din legi penale succesive este exclusă, întrucât s-ar ajunge la crearea unei a treia legi, ceea ce ar reprezenta o legiferare din partea organului judiciar, operațiune interzisă de art. 61 din Constituția României, care prevede că Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării; înțelesul noțiunii de lege penală conform art. 173 din Codul penal (care nu influențează regulile de aplicare a legii penale în timp, motivul lămuririi acestei noțiuni fiind acela de a face cunoscută destinatarilor legii sfera normelor juridice a căror încălcare atrage răspunderea lor penală, indiferent de actul normativ care le conține); reglementările cuprinse în art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, care nu vizează aplicarea legii penale în situații tranzitorii, ci exprimă principiul activității legii

penale, consacrat de art. 3 din Codul penal, ce reclamă aplicarea legii noi atât infracțiunilor comise după intrarea sa în vigoare, cât și tuturor situațiilor cu relevanță juridică născute sau finalizate în acest interval, cum este situația pluralității de infracțiuni care și-a desăvârșit configurația după 1 februarie 2014; principiul constituțional al egalității cetățenilor în fața legii, consacrat de art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală, care interzice crearea unei discriminări pozitive pentru inculpații judecați definitiv după data de 1 februarie 2014, dar care au săvârșit infracțiunile sub imperiul legii vechi, în comparație cu infractorii aflați deja în executarea unor hotărâri de condamnare la momentul intrării în vigoare a noului Cod, precum și cu cei care au comis infracțiunile sub legea nouă; respectarea condițiilor calitative ale legii, așa cum au fost consacrate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, sub aspectul previzibilității efectelor sale, combinarea dispozițiilor din legile penale succesive lăsând la liberul arbitru al organelor judiciare identificarea dispozițiilor mai blânde din legi diferite, fără ca destinatarul legii să fi fost avertizat în mod neechivoc în legătură cu consecințele încălcării enunțurilor legale.

Prealabil susținerii raportului, judecătorul care l-a întocmit a arătat că Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în ședința din data de 26 mai 2014, a statuat, prin Decizia nr. 5 dată în Dosarul nr. 5/1/2014/HP/P, că, în aplicarea art. 5 din Codul penal, se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile, împrejurare în care prezenta sesizare, care are ca obiect lămurirea aceleiași probleme de drept, a devenit inadmisibilă.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea formulată în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, reține următoarele:

Reglementând condițiile de admisibilitate a sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, legiuitorul a stabilit în art. 475 din Codul de procedură penală posibilitatea Înaltei Curți, curții de apel și a tribunalului, investite cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță, care constată, în cursul judecății, existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei și asupra căreia instanța nu a statuat încă printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs, să sesizeze Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prin care să se dea rezolvare de principiu respectivei probleme de drept.

Astfel, sesizarea completului competent să pronunțe hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, pentru a fi admisibilă, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe cerințe, respectiv să fie solicitată într-o cauză aflată în curs de judecată în ultimă instanță pe rolul uneia dintre instanțele prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, obiectul acesteia să vizeze o chestiune de drept de care depinde soluționarea pe fond a dosarului, iar problema de drept să nu fi fost încă dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin mecanismele legale ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțele judecătorești sau să nu facă în prezent obiectul unui recurs în interesul legii.

În cauză, este îndeplinită condiția privind existența unei cauze pendinte aflate în ultimul grad de jurisdicție, întrucât Curtea de Apel București — Secția a II-a penală este investită în Dosarul nr. 2.390/2/2013 cu soluționarea apelurilor declarate de inculpată și unul dintre avocați împotriva Sentinței penale nr. 219 din 8 martie 2013 a Tribunalului București — Secția a II-a penală, fiind realizată și cerința referitoare la legătura dintre chestiunea de drept sesizată și soluționarea pe fond a apelului inculpatei sub aspectul stabilirii răspunderii penale și a tratamentului penal aplicabil acesteia.

Deși problemele de drept ce fac obiectul prezentului dosar, la momentul formulării sesizării și al întocmirii raportului, nu primiseră încă o rezolvare din partea instanței supreme printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu formau obiectul unui asemenea recurs, ulterior, la data de 26 mai 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a pronunțat Decizia nr. 5 în Dosarul nr. 5/1/2014/HP/P, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 470 din 26 iunie 2014, statuând că, în aplicarea art. 5 din Codul penal, se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile, motiv pentru care a constatat că nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condițiile de existență și sancționare ale infracțiunii în formă continuată.

În considerentele Deciziei nr. 5 din 26 mai 2014, Înalta Curte a făcut trimitere la Decizia nr. 265 din 6 mai 2014 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 20 mai 2014, prin care s-a stabilit că dispozițiile art. 5 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile.

De asemenea, s-au prezentat paragrafele nr. 42, 44, 46, 55 și 56 din partea expozitivă a hotărârii instanței de contencios constituțional, apreciate ca fiind relevante sub aspectul chestiunii de drept supuse dezlegării și care au incidență în interpretarea cu valoare de principiu a dispozițiilor art. 5 din Codul penal.

Astfel, prin Decizia nr. 5 din 26 mai 2014, în concordanță cu cele statuate de Curtea Constituțională în sensul că viciul de neconstituționalitate al interpretării prevederilor art. 5 din Codul penal poate fi înlăturat numai dacă legea penală mai favorabilă se aplică în ansamblul ei, fără a se putea combina dispoziții penale mai favorabile din mai multe legi succesive întrucât s-ar crea, pe cale judiciară, o a treia lege care neagă rațiunea de politică penală concepută de legiuitor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit, cu caracter general obligatoriu, că, în aplicarea art. 5 din Codul penal, trebuie avut în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile.

Pornind de la împrejurarea că obiectul prezentei sesizări vizează stabilirea modului de determinare a legii penale mai favorabile după criteriul aprecierii globale sau prin alegerea pentru fiecare așa-numită instituție autonomă a dispoziției legale mai favorabile din legile penale succesive, se constată că această problemă de drept a fost deja lămurită cu valoare de principiu printr-o hotărâre prealabilă pentru dezlegarea unei chestiuni de drept (Decizia nr. 5 din 26 mai 2014), motiv pentru care sesizarea nu mai îndeplinește una dintre cerințele de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală.

Cu toate că sesizarea cuprinde și solicitarea de a se stabili dacă anumite instituții de drept penal sunt autonome, se observă că lămurirea acestei chestiuni are un caracter subsidiar și ar trebui rezolvată doar în măsura în care s-ar fi concluzionat că legea penală mai favorabilă se determină folosind criteriul instituțiilor juridice autonome, or, date fiind cele statuate cu valoare de principiu și general obligatoriu de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală prin Decizia nr. 5 din 26 mai 2014, în sensul că, în aplicarea art. 5 din Codul penal, trebuie avut în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile, ceea ce presupune o comparare a legilor penale succesive și alegerea aceleia care, în ansamblul dispozițiilor sale, creează o situație mai blândă pentru acuzat, rezultă că respectiva problemă de drept nu mai poate fi pusă în discuție și dezlegată în această procedură.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 475 și 477 din Codul de procedură penală, se va respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală în Dosarul nr. 2.390/2/2013.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală în Dosarul nr. 2.390/2/2013, pentru a se pronunța o hotărâre prealabilă în sensul de a stabili dacă, în aplicarea art. 5 din Codul penal, determinarea legii penale mai favorabile se face prin alegerea uneia dintre legile penale succesive, ce se va aplica global întregului litigiu penal, în funcție de diferite criterii (cum ar fi limite de pedeapsă, tratament sancționator aplicat pluralității de infracțiuni, prescripție etc.), ori prin alegerea pentru fiecare așa-numită instituție juridică autonomă a dispoziției legale mai favorabile dintre legile penale succesive (spre exemplu, pentru infracțiunea-tip dispoziția mai favorabilă, pentru tratamentul aplicat pluralității de infracțiuni dispoziția mai favorabilă etc.), iar, în măsura în care se stabilește că legea penală mai favorabilă se determină folosind criteriul instituțiilor juridice autonome, dacă reprezintă instituții de drept penal autonome în raport cu infracțiunea-tip forma continuată a infracțiunii [art. 41 alin. 2 din Codul penal de la 1969, art. 35 alin. (1) din Codul penal], concursul de infracțiuni (art. 33 din Codul penal de la 1969, art. 38 din Codul penal), prescripția și prescripția specială a răspunderii penale [art. 121 și 122, art. 124 din Codul penal de la 1969 forma în vigoare la data săvârșirii faptelor, art. 153 și 154, art. 155 alin. (4) din Codul penal].

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată, în ședință publică, astăzi, 2 iunie 2014.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE A ÎNALTEI CURȚI
DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Judecător **CORINA MICHAELA JÎJÎIE**

Magistrat-asistent,
Marioara Cioaric

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

